

Marcello Potocco

»Neintimisti« in intimisti: heterodoksna in ortodoksna ideološka pozicija

objavljeno v:

Darja Pavlič (ur.): *Slovenska poezija. Obdobja 40*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2021.

<https://centerslo.si/simpozij-obdobja/zborniki/obdobja-40/>

© Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, 2021.

Obdobja (e-ISSN 2784-7152)

»NEOINTIMISTI« IN INTIMISTI: HETERODOKSNA IN ORTODOKSNA IDEOLOŠKA POZICIJA

Marcello Potocco

Fakulteta za humanistične študije, Koper
marcello.potocco@guest.arnes.si

DOI:10.4312/Obdobja.40.267-274

Primerjava odnosa intimistov in t. i. neointimizma do generacijskih predhodnikov (graditeljskega aktivizma po vojni in avtorjev modernizma, zbranih pretežno okoli *Nove revije*, pred letom 1991) pokaže, da oboji prelamljajo izključno z idejno paradigmo angažmaja literature oz. literatov, ki so jo gojili njihovi predhodniki. Pri obojih se izkaže, da to ne pomeni tudi preloma z dominantno ideološko formacijo v družbi; prispevek se posebej posveča neointimizmu, katerega pesniki ne delujejo kot opozicija dominantni liberalni ideologiji individualizma in standarda kvantitativne rasti. To tezo podpira njihova vpetost v mehanizme rasti, ki so se po letu 2000 vzpostavili na literarnem trgu.

intimizem, neointimizem, družbeni angažma, ideologija, (neo)liberalizem

When comparing »intimism« and »neo-intimism«, it is clear that both emerged in opposition to previous poetic generations and their engagement. Intimism opposed »construction poetry«, neo-intimism the engagement of mostly modernist authors in the construction of the national state and nationhood. While breaking with the paradigm of engagement, intimists and neo-intimists do not break with the dominant ideological formations. This article discusses in particular neo-intimist poets, noting that they are not in opposition to the (neo)liberal ideology of individualism and its standard of growth. This is confirmed by their participation in the growth mechanisms established on the literary market since 2000.

intimism, neo-intimism, social engagement, ideology, (neo-)liberalism

1 Neointimizem – intimizem: nasprotovanje angažmaju

V prispevku *Raba podobja in avtonomnost pesniške pozicije* (Potocco 2010) sem opozarjal predvsem na dejstvo, da je mogoče pri pesnikih, kot sta Uroš Zupan in Peter Semolič, ter deloma pri Primožu Čučniku zaznati neposredno (Zupan) ali posredno (Semolič, Čučnik, tudi Jure Jakob) opozicijo do avtorjev, ki so z besedami Čučnika »politično nastopa[li] v sferi javnega« (Potocco 2010: 235). Zavračanje avtorjevega delovanja v družbenem polju sem, opirajoč se na teorijo Pierra Bourdieuja, razumel kot boj za simbolni kapital med novodošlimi heterodoksnimi subjekti, ki skušajo pridobiti pravico do spreminjanja literarnega polja, ter že uveljavljenimi, ortodoksnimi, ki v njem skušajo ohraniti monopol (Potocco 2010). Zavrnitev delovanja v družbenem polju je bilo mogoče tolmačiti kot eno glavnih točk pridobivanja simbolnega

kapitala, ki je pri navedenih avtorjih – najmanj pri Čučniku – v tesni zvezi z vrnitvijo k osebni izpovednosti s središčno vlogo lastnega izkustva. Navedene avtorje z delno izjemo Čučnika v slovenskem literarnem prostoru pogosto označujemo s pojmom neintimizem,¹ čeprav je ta pojem lahko le provizorične narave in ga v najboljšem primeru lahko razumemo kot enega od sočasnih tokov slovenske poezije.²

Nedvomno je izpovednost v neintimizmu tista značilnost, ki najočitneje spominja na intimizem med letoma 1949 in 1958, čeprav bi težka našli pomembnejše vezi med njima.³ Vzorednica med obema tokovoma je prav in predvsem v identični ideološki funkciji obnovitve lastnega izkustva. V neintimizmu je izpovednost uporabljena kot vir opozicije zoper zunajliterarni angažma avtorjev; ta je povezan s civilno-družbenim ter celo političnim delovanjem posamičnih literatov, ki jih del neintimizma posredno razume kot svoje predhodnike. Zupan kot centralno točko opozicije definira *Novo revijo*. S tem daje dvojno označbo: točka opozicije sta tako modernizem kot zunajliterarni družbeni angažma, pri čemer se zdi pomembnejši slednji. Ko, denimo, v pesmi *Zagreb iz zbirke Nafta* (2002) devalvira »patetično mašo« in »rešetke jezika«, se ne zoperstavlja le nacionalni misli o jeziku, marveč posredno tudi družbeno-političnemu angažmaju.⁴

Na enak način, kot so leta 1991 Zupanove *Sutre* obveljale za kultno knjigo spricho skoraj programske obuditve izpovednega lirskega subjekta, so bile kot programska deklaracija razumljene *Pesmi štirih* (1953), ki so njihove avtorje (Zlobca, Pavčka, Menarta in Koviča) in sopotnike (Šmita, Minattija in Ado Škerl) postavile v opozicijo do »angažiran[e] poezij[e] v obdobju socialnega realizma ter NOB« (Kos 2001: 350). Slednje je liriko usmerilo »k skupni tematiki«, ki so jo podaljševala povojna leta (Paternu 1989: 200–210). Janko Kos (2001: 339) poudarja, da je od socialnega realizma naprej poezija privzemala romantične, postromantične in novoromantične prvine; to velja tudi za intimizem (Kos 2001: 350), le da subjekt v njem ni več kolektivni in ideološko shematiziran, kot se izrazi Boris Paternu, marveč ravno temu dvojemu nasprotuje.

Da je pri intimizmu in neintimizmu v primerjavi s predhodnimi tokovi glavna opozicija idejna, potrjuje dejstvo, da nobeden od tokov v primerjavi z njunimi predhodniki ni uveljavil bistvenih sprememb na ravni oblike. Intimizem ne le, da ni nasprotoval, marveč je prevzel tradicionalne metrične, pogosto tudi enake pesemske

- 1 Poleg Zupana (1963), Semoliča (1967) in Jakoba (1977) lahko v ta tok prištevamo Toneta Škrjanca (1953), delno Veroniko Dintinjano (1977), Stanko Hrastelj (1975) idr.; Čučnika pa le pogojno.
- 2 Izraz uporabi Miran Košuta, občasno Irena Novak Popov, ki ga tudi označi kot provizorični pojem (Novak Popov 2013).
- 3 Namesto s slovenskim intimizmom neintimizem dialogizira z ameriško poezijo petdesetih in šestdesetih let, a ne s tokom, ki se je uveljavil kot konfesionalizem (npr. R. Lowell in S. Plath), marveč z izpovednostjo A. Ginsberga in F. O'Hare, ki sta konfesionalistom nasprotovala, a je njuno poezijo prav tako mogoče označiti kot izpovedno (Hartman 2005).
- 4 Sklepamo lahko, da aludira na branja, ki jih je ob 24. juniju na vrtu trnovskega župnišča organizirala *Nova revija*, s čimer sovpadajo njegove opazke o »nacionalnih mašah«; branja zaradi simbolike kraja niso imela le nacionalno-mitske konotacije, temveč ob prisotnosti nekaterih Demosovih članov tudi politično.

oblike kot predhodniki. Podobno je bilo po letu 1991: neintimizem se ni povsem odpovedal metafori in še manj simboliziranju (Potocco 2010), ki sta bila značilna za modernizem, z razmeroma malo spremembami je prevzel prosti verz, reaktualizacija forme pa ni bila nič pogostejša kot v slovenski poeziji sedemdesetih ali osemdesetih let. Tako intimisti kot neintimisti so potemtakem v literarnem polju povečevali simbolni kapital s pomočjo nasprotovanja angažmaju poezije, pri čemer so se intimisti res odzivali na angažiranost literature, neintimisti pa v resnici na izvenliterarni angažma pesnikov, svojih predhodnikov. Zato se je pri obeh tokovih in še zlasti ob neintimizmu smiselno vprašati, kakšno je v resnici njuno razmerje do zunaj literarnih dejavnikov oz. kakšna je v obeh tokovih pozicija pesnikov kot heterodoksnih novodošlekov do dominantnih (ideoloških) formacij v vsakokratnem družbenem polju.

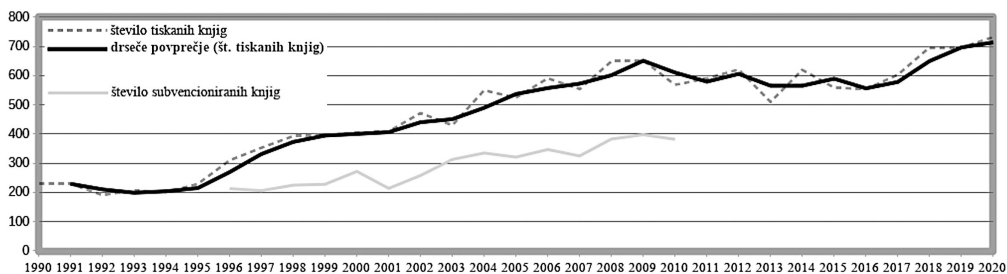
2 Ideologija liberalizma – ideologija komunizma

Anne Hartman (2005: 43–46) opozarja, da je mogoče osebno izpovednost, kadar teži k posplošitvi lastnega izkustva na neosebnega naslovnika (bralca), razumeti kot ideološko in politično konservativno pozicijo, zlasti če je intima razumljena kot univerzalno zdravilo zoper družbeno zlo.

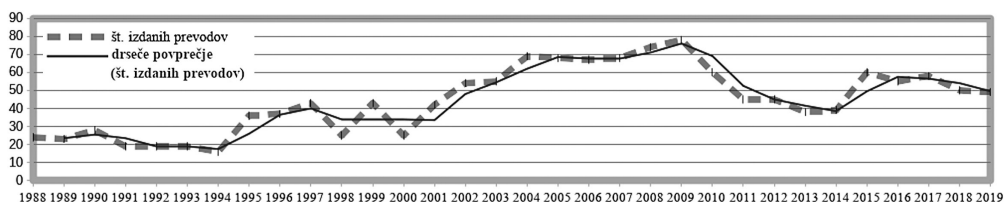
Na prvi pogled se zdi, da bi vznik intimizma lahko razumeli drugače in bi odmik od socialističnega angažmaja njegovih predhodnikov tolmačili kot proti-diskurz dominantni ideološki formaciji, saj velja prepričanje, da je ta v času intimizma spodbujala prav ideološko angažirano poezijo. Toda že malenkost podrobnejši pogled pokaže, da se intimisti niso odpovedovali le socialističnemu, temveč slehernemu angažmaju, ki so ga nadomeščali prav s posplošenim osebnim izkustvom. Ob tem niso formulirali eksplicitne kritike dominantne ideologije, marveč so se izognili izrekanju stališča o razmerju med posameznikom in družbo. Odpovedi socialističnemu kolektivističnemu angažmaju pri intimistih zato ne gre preveličevati, še posebej ker je do razmaha in pozitivne recepcije intimizma prišlo, ko je odmik od političnega zavezništva s Sovjetsko zvezo že ustvaril podlago tudi za umik od prevladujočega ždanovstva. Aleš Gabrič (1998: 145, 147) pokaže, da so šele spremembe v kulturni politiki po letu 1950 omogočile »proti-ždanovski« govornik Miroslava Krleže na 3. kongresu Zveze književnikov Jugoslavije. Prav tako ne gre pozabiti na *Senco v srcu* (1949) Ade Škerl, ki je takoj po začetku spora s Sovjetsko zvezo doživela skrajno negativno recepcijo; ta je bila, kot ugotavlja Varja Balžalorsky (2019: 68–70), posledica rušenja patriarhalnih vzorcev, a še bolj dejstva, da prelom z ždanovstvom leta 1949 še ni bil možen. Iz Gabričevega zarisa kulturne politike je namreč razvidno, da je do prvih sprememb v kulturnem polju prišlo ob koncu leta 1949 (Gabrič 1998: 142–43); Gabrič opozarja, da celo Krleževega govora ni možno pojmovati kot nasprotovanje uradni politiki, in sicer vsaj zato, ker naj bi bil predhodno odobren (prav tam: 149). Podobno velja za vznik intimizma in njegovo oporečništvo zoper družbeni angažma: mogoče je bilo šele po spremembi uradne politike in takšnemu sklepu pritrjuje dejstvo, da na 6. kongresu Komunistične partije novembra 1952 ni bilo več govora o agitpropu, po kongresu pa je bil agitprop kmalu razpuščen (prav tam).

Še bolj zanimivo je opazko Anne Hartman preverjati ob neointimizmu po letu 1991. Hartman (2005: 46) opozarja, da se velik del izpovedne lirike naslanja na romanticistično definicijo Johna S. Millsa, ki poezijo opredeli kot »občutje, ki v samoti izpoveduje sebe sebi«. V takšnem postavljanju »jezika sebe«, osebne izkušnje na raven edinega univerzalnega je mogoče videti povelečevanje zasebnosti nasproti poeziji javnega, prav v tem zakrivanju družbene in zgodovinske specifičnosti poezije pa Anne Hartman vidi znak ideologije liberalizma (prav tam). Pesništvo neointimizma je raznoliko in vsebuje na eni strani avtorje, ki dosledno sledijo izpovedni paradigmi (npr. Zupan, Semolič, Škrjanec, Jakob), na drugi strani tiste, ki vsaj deloma prestopajo v hibridno pesništvo in mešajo izpoved z jezikovnim eksperimentom (npr. Ana Pepelnik (Pavlič 2019) ali Primož Čučnik), pa tudi z družbeno kritiko (npr. Stanka Hrastelj). Darja Pavlič ob Jakobovi zbirki *Lakota* pokaže, da v njej pesmi sledijo značilnostim poezije, ki jo M. Perloff označuje kot tipično »mainstreamovsko« (Pavlič 2019: 154): to so nepravilne vrstice prostega verza z malo poudarka na gradnji vrstice ali besede, prozna skladnja s slikovitimi podobami in izražanje majhne epifanije, ki temelji na določenem spominu ter označuje lirskega govorca kot posebej občutljivo osebo. Izbrane lastnosti, posebej zadnja, nedvoumno kažejo na sled »millsovske« opredelitve romantične izpovedi, ki jo Anne Hartman tudi spričo poudarka na individualizmu označuje kot izraz ideologije liberalizma. Vse te značilnosti je mogoče zaznati ne le v Jakobovi poeziji, temveč vsaj še v poeziji Semoliča, Zupana in deloma Škrjanca.

A obstaja še en vidik, ki kaže na preplet neointimizma z liberalizmom. Eden najpomembnejših standardov za ocenjevanje ekonomij, družbe in držav liberalne ideologije je standard rasti. Almantas Samalvičius (2018: 157) opozarja, da je rast ekonomski imperativ, ki ga neoklasična ekonomija v drugi polovici 20. stoletja razume kot »rešitev vseh naših težav«. Robert J. Antonio (2013) dodaja, da je neoliberalna paradigma, ki se v veliki meri utemeljuje v neoklasični ekonomiji M. Friedmana in R. Hayeka, rast vzpostavila kot edini imperativ in pri tem izključila druge družbene cilje. Pokazati želim, da se je imperativu rasti prilagodil ne le neointimizem, temveč celotno sočasno slovensko literarno polje.

Graf 1: Prikaz rasti števila izdanih publikacij leposlovja v slovenskem jeziku.

Graf 2: Prikaz rasti izdanih knjižnih publikacij prevodov slovenskega leposlovja.

Če zanemarimo padec, skladen z zmanjšanjem slovenskega BDP, ki se na knjižnem trgu pozna s približno dvoletnim zamikom (GDP growth (annual %) - Slovenia | Data), lahko v Grafu 1 in Grafu 2 po letu 1991 zaznamo konstantno rast izvirne produkcije ter števila prevodov slovenskega leposlovja v tujini.⁵ Razvidna sta dva večja pospeška: prvega z začetkom v letu 1995/96 (pri prevodih leto prej) ni mogoče razložiti niti s primerjalnimi gospodarskimi kazalci (BDP je v letu 1993 že dosegel pozitivno stopnjo) niti z ustanovitvijo Trubarjevega sklada, pri katerem število subvencij naraste šele v letu 1997. Kot možna hipoteza, ki bi pojasnila nemajhno rast obeh spremenljivk, ki se ustavi v letu 1998/99, se ponuja uveljavitev pravne podlage za status samostojnega kulturnega ustvarjalca leta 1994, zlasti zaradi njegove systemske spodbude k večji produkciji. Kriteriji za pridobitev statusa so namreč med mehanizmi spodbujanja avtorske ustvarjalnosti kot prvi uvedli deloma kvantitativna merila, še posebej zahteva po minimalnem številu izdanih knjig in recenzij pa je evidentno sprožala težnjo po večanju obsega produkcije.

Kvantifikacijo, za katero sklepamo, da sproža enako nujno publiciranja kot v znanosti paradigma »publish or perish«, so leta 2004 dokončno uveljavile štipendije iz naslova knjižničnega nadomestila. Povedni so kriteriji njihovega dodeljevanja iz leta 2019: 45 % so k oceni prinesle pretekle nagrade in prevodi knjig, 16 % recenzije knjig, izdanih v zadnjem tri- ali petletnem obdobju, le 10 % pa ocena kakovosti predlaganega dela (Razpisi in pozivi). Moja izhodiščna hipoteza je bila, da je drugi pospešek, ki je v Grafu 1 nekoliko manj razviden, povzročila prav uveljavitev tega novega podpornega mehanizma za avtorje. Res se sicer zdi, da rasti produkcije ni možno v celoti povezati s podeljevanjem avtorskih štipendij, saj je iz podatkov razvidno, da je do večjega povečanja v številu knjižnih izdaj prišlo že pred prvim štipendijskim razpisom, in sicer v obdobju 2001/02 (izdaje v slovenskem jeziku, denimo, v tem obdobju beležijo 15-odstotni porast v primerjavi s povprečno rastjo okoli 8 %). Vendar spremljajoči podatki potrjujejo izhodiščno hipotezo. Jasno se izkaže korelacija med številom prejetih štipendij in številom izdanih knjig v desetletju 2004–2014, za katerega so podatki o štipendijah dostopni (Pišek 2005). Avtorji

5 Podatki za graf so zajeti iz Vzajemne bibliografske baze Cobiss ter Baze prevodov na spletni strani JAK RS (Baza prevodov), oboje na dan 10. 5. 2021. Pri prvi so bili uporabljeni kriteriji: slovenska književnost, odrasli, tiskane knjige, esej, potopis, poezija, roman, kratka proza, spomini. Pri drugi so bili iz zajema izločeni avtorji otroške in mladinske književnosti ter ne več živeči avtorji. Pri obeh bazah so bile opažene nepravilnosti v zapisih (podvojitve, nepravilna klasifikacija ipd.), vendar vseeno omogočata dovolj zanesljivo oceno trenda.

z osmimi štipendijami so izdali v povprečju 9,3 knjige, tisti s sedmimi štipendijami 6,4 in tisti s petimi 4,5. Le pri avtorjih s šestimi štipendijami pride do odstopanja, in sicer so v povprečju izdali 7,8 knjige.⁶ Razvidna je tudi korelacija med največkrat štipendiranimi in največkrat prevajanimi avtorji. Med avtorji, ki so prejeli štipendije vsaj na dve leti, je kar 72 % prevodov v tuji jezik pripadlo 34 % avtorjev v opazovani skupini oz. prvim 11 avtorjem, uvrščenim glede na višino prejemkov, 28 % avtorjev, ki so štipendijo prejeli največkrat, osemkrat, pa pripade 44 % prevodov v opazovani skupini. Nazadnje: rast je opazna v razmerju izdanih knjig na posamičnega avtorja: v triletjih med 1990/92 in 2017/19 povprečje zraste z 1,41 na 1,76 knjige na avtorja, pri čemer v obdobju med začetkom podeljevanja štipendij in začetkom recesije, tj. v obdobju 2005/07 ter 2008/10 povprečje zraste z 1,68 na 1,91 knjige na avtorja.

Glede na navedene podatke ne gre dvomiti, da je štipendijski sklad vplival na produkcijsko rast, a je treba pripomniti, da se je podeljevanje štipendij zgolj ugnezdilo v ideologijo neoklasične ekonomije, ki jo je po letu 2000 čedalje agresivneje zagovarjala skupina t. i. mladoekonomistov,⁷ pri čemer je njihovo delo dobivalo tudi vse pomembnejše institucionalne spodbude.⁸ Akterji v kulturnem polju so se diskurzu neoklasične ekonomije sicer upirali – najostrejši so bili odzivi na težnje Miča Mrkaića po deregulaciji trga v kulturnem polju (gl. Milohnić 2005: 108–114) –, vendar se je možno strinjati z Majo Breznik, da so tako stališča mladoekonomistov kot odzivi akterjev v kulturnem polju kazali na pomanjkanje razmisleka o vlogi kulture v razvojnih strategijah družbe (Breznik, Milohnić 2006: 26). Zato ne preseneča, da je, upoštevajoč zgoraj navedene podatke, mogoče predpostaviti, da se je obenem z upiranjem ideologiji mladoekonomistov kulturni prostor tej ideologiji tudi prilagodil; na to posebej kaže drugi pospešek v obeh prikazanih grafih.

Podporni mehanizmi, ki naj bi v prvi vrsti regulirali zahteve čistega trga – status samostojnega kulturnega delavca, avtorske štipendije in subvencioniranje knjig – se tako paradoksalno izkažejo kot dejavniki, ki spodbujajo adaptacijo na idejo produkcijske rasti. Na to povratno zanko konec koncev opozarja poročilo JAK RS o podporah literarnim ustvarjalcem: avtorji, ki dobijo subvencijo, »izdajo več knjig [, kar je] povezano z večjo izposojjo v javnih knjižnicah, iz česar izhaja druga statistična povezava, da so ti avtorji dobili tudi večje knjižnično nadomestilo [...] Iz tega bi lahko izpeljali sklep, da sistem nagrajuje avtorje z večjim številom izdanih knjig« (Breznik Močnik idr. 2012: 41). Tako se izkaže, da sta vendarle tudi status samostojnega kulturnega delavca in podeljevanje pisateljskih štipendij ustvarila pogoje ali celo nujo za adaptacijo na kriterij rasti, ki ga zaznavamo v (neo)liberalni ideologiji. V tem

6 Razlog za odstopanje je kar 49 izdanih – a ne pogosto recenziranih – knjig Franja Frančiča.

7 Še pred letom 2000 je v *Razgledih* zaznavno publicistično delovanje Janeza Šušteršiča, leta 2000 se v javnosti prvič pojavi Mičo Mrkaić, ki od leta 2001 naprej domicil za izdajanje svojih prispevkov najde v časopisu *Finance*, v publikaciji *Ampak* pa prav tako od leta 2001 naprej objavlja Rado Pezdir.

8 Na simbolni ravni izstopa njihov prevzem Strateškega gospodarskega sveta (2004), v katerem sta ob predsedniku Mrkaiću sodelovala še Šušteršič in Jože P. Damijan. Institucionalno so svoj položaj utrjevali tudi s prevzemanjem predavateljskih mest, npr. Mrkaić na kranjsko-mariborski Fakulteti za organizacijske vede (2002–2007) in Igor Masten na Ekonomski fakulteti v Ljubljani (2000–).

kontekstu je pomenljivo, da se je po letu 2004 podvojilo tudi število literarnih nagrad: na novo je bilo ustanovljenih 17 od skupaj 33 nagrad.

Če torej na kratko sklenem – jasno je, da neointimizem ni unikum v adaptaciji na kriterij rasti, četudi sta med prvimi štirimi pesniki s seznama pisateljskih štipendij kar dva avtorja, ki ju lahko prištevamo v neointimizem (Zupan, Semolič). Je pa neointimizem kot edini sledil liberalni ideologiji tudi na način, na katerega opozarja Anne Hartman: s programsko izpostavitvijo zasebnega izkustva kot temelja besedila namreč na idejni ravni zakriva odnos besedila (in avtorja) do družbenih in zgodovinskih okoliščin, znotraj katerih (ta) poezija nastaja. In prav na tej točki se pokaže tudi najbistvenejša podobnost med neointimizmom in »historičnim« intimizmom, saj smo lahko videli, da tudi »historični« intimizem s posplošitvijo zasebnega izkustva v resnici ni imel namena zbujati eksplicitne refleksije zgodovinske družbe, v okviru katere se je pojavil, marveč se je prilagajal novi, četudi šele nastajajoči proti-ždanovski kulturni politiki.

Literatura

- ANTIĆ BALŽALORSKY, Varja, 2019: Ženski pesemski diskurz v spletu povojnih ideologij: Senca v srcu Ade Škerl. *Primerjalna književnost* XLII/1. 63–75. Na spletu.
- ANTONIO, Robert J., 2013: Plundering the Commons: The Growth Imperative in Neoliberal Times. *SORE The Sociological Review* LXI. 18–42.
- Baza prevodov. Javna agencija za knjigo RS. <https://www.jakrs.si/mednarodna-dejavnost/baza-prevodov> (dostop 10. 5. 2021)
- BREZNIK, Maja, MILOHNIČ, Aldo, 2006: Kultura kot dejavnik družbenega razvoja: analiza kulturne produkcije v Ljubljani in priprava izhodišč za oblikovanje strategije kulturnega razvoja mesta. *Analiza stanja na področjih kulture v Mestni občini Ljubljana*. <https://www.yumpu.com/xx/document/read/30090694/analiza-stanja-na-podrocju-kulture-v-mol-ljubljana> (dostop 10. 7. 2021)
- BREZNIK MOČNIK, Marija idr., 2012: *Učinkovitost podpore ustvarjalcem na področju književnega ustvarjanja 2004–2011*. https://www.jakrs.si/fileadmin/datoteke/Nova_spletna_stran/Zaloznistvo/Raziskave_in_analize/ANALIZA_PROGRAMA_REVIJ_MIROVNI_INSTITUT-končna.doc (dostop 10. 5. 2021)
- GABRIČ, Aleš, 1998: Sprememba kulturnopolitične usmeritve po informbirojevskem sporu. *Prispevki za novejšo zgodovino* XXXVIII/1–2. 137–150. Na spletu.
- GDP growth (annual %) - Slovenia | Data. <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.KD.ZG?end=2017&locations=SI&start=1991&view=chart> (dostop 5. 5. 2021)
- HARTMAN, Anne, 2005: Confessional Counterpublics in Frank O'Hara and Allen Ginsberg. *Journal of Modern Literature* XXVIII/4. 40–56.
- KOS, Janko, 2001: *Primerjalna zgodovina slovenske literature*. Ljubljana: Mladinska knjiga.
- MILOHNIČ, Aldo, 2005: Mladoekonomisti proti kulturniškem lobiju. *Poročilo Skupine za spremljanje nestrpnosti* 4. 106–123. Na spletu.
- Nagrade. *Bližji knjigi*. *Slovenski knjižni portal*. <http://www.closetobooks.si/Nagrade> (dostop 5. 5. 2021)
- NOVAK POPOV, Irena, 2013: Sodobna slovenska poezija v literarni vedi. *Slavistična revija* LXI/1. 61–75. Na spletu.
- PATERNU, Boris, 1989: *Obdobja in slogi v slovenski književnosti: študije*. Ljubljana: Mladinska knjiga.
- PAVLIČ, Darja, 2019: Osebno izkustvo v sodobni slovenski in ameriški poeziji. *Primerjalna književnost* XLII/3. 149–66. Na spletu.
- PIŠEK, Mojca, 2015: Pisateljske štipendije za nekatere redna renta, ki jo delijo v formalno-pravni megli. *Dnevnik* 14. 4. 2015. <https://www.dnevnik.si/1042711181> (dostop 5. 5. 2021)

- POTOCCO, Marcello, 2010: Raba podobja in avtonomnost pesniške pozicije (nekaj opazk ob mlajši slovenski liriki). Alojzija Zupan Sosič (ur.): *Sodobna slovenska književnost (1980–2010). Obdobja 29*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 233–238.
- Razpisi in pozivi*. www.jakrs.si/fileadmin/datoteke/Nova_spletna_stran/Javni_razpisi_in_pozivi/Razpisi/2019/JR5-STIPENDIJE-2019/OBR1-leposlovje-VU-2019.docx (dostop 9. 11. 2020)
- SAMALAVIČIUS, Almantas, 2018: *Neoliberalism, Economism and Higher Education*. Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing.
- ZUPAN, Uroš, 2002: *Nafta*. Ljubljana: Cankarjeva založba.